

ПЕРШИЙ ЗДВИГ МОЛОДІ У. Н. СОЮЗУ

Прибувають з далеких сторін.

НЮАРК. — Минулої суботи і неділі, не звертаючи уваги на погану погоду і на інші важні імпрези, що відбувалися в місцевих українських громадах, кілька соток української молоді з усіх сторін східних степів, з таких міст як Пітсбург, Рочестер, Нью-Гейвен, Філадельфія, прибули на перший здви́г української молоді У. Н. Союзу і взяли участь у програмі здви́гу, що відбувся в готелі Доглас у Ньюарку.

Дискусійні збори.

Програма складалася з трьох частин: дискусійної, розривкової і патріотичної. В першу частину, що відбулася в суботу пополудні, входили такі точки: 1) Відкриття здви́гу, яке довершив голова комітету, п. Антін Шумейко, головний радний У. Н. С. 2) Реферат Миколи Мурашка, головного передсідника У. Н. С., на тему спільних зусиль у напрямку будови У. Н. Союзу. 3) Реферат І. Козбина на тему запомогових користей У. Н. С. 4) Реферат Марії Боднар на тему культурних надбань У. Н. С. 5) Реферат Григорія Германа, заступника головного передсідника У. Н. С., на тему спортової програми У. Н. С. 6) Реферат Степана Курляка на тему забезпечення, що його дає У. Н. С. 7) Реферат Дмитра Галичина, головного рекордового секретаря У. Н. С., на тему творчої сили У. Н. С.

По рефератах відбулася загальна оживлена дискусія, в якій брали участь привіані молоді хлопці і дівчата, висказуючи велике зацікавлення знаннями в Союзних справах. Молодь дала доказ, що розуміє добре ті користі, які дотепер зробив для неї і для загальної української справи У. Н. Союз, та які далі може зробити при спільній співпраці. Перша частина відбулась під головуванням Степана Шумейка.

Банкет і танці.

В суботу, в год. 8 вечором, відбувся банкет, який відкрив Михайло Борис, голова банкетового комітету, і покликав на тостмайстра п. Михайла Пізнака. Головними бесідниками в часі банкету були: д-р Л. Мишуга, який говорив на тему, що треба розуміти під „патріотизмом“, а зокрема під такою патріотичною інституцією, якою є У. Н. Союз. Р. Слободян говорив про розвій У. Н. Союзу і яку роль Союз відіграв в українсько-американській житті.

На банкеті був присутній і виголосив коротку промову до української молоді відомий американський письменник Луїс Адамик. Він закликав молоді допомогти йому в його новій книжці, яку він приготував на тему заслуг різних емігрантських груп при творенні спільної американської цивілізації. З привітних гостей говорив також д-р В. Галан.

Підчас банкету передано беззбововий союзний дружині з Вілкс Бери трофей У. Н. Союзу. Згадана дружина здобула на цей рік союзний чемпіонат. Передачу довершив спортовий директор У. Н. Союзу, п. Г. Герман. По банкеті були танці до пізньої ночі. Пригравала українсько-американська оркестра з Пітсбургу, під проводом Честера Манастерського.

Листопадове Свято.

В неділю вечором в Елк Одіторіюм, в Ірвінгтон, Н. Дж., відбулося Листопадове Свято, влаштоване українською молоддю з нагоди 20 річчя української державности на західних землях України. В програмі свята взяв участь український молодечий хор з Нью-Йорку—Нью-Джерзі, під управою Степана Марусевича. Хор виконав надзвичайно гарно кілька українських пісень. Виступав теж молодечий смичковий ансамбль, який відіграв кілька українських мелодій. Дуєт відспівали панна Ольга Каришин і панна Текля Парашук при акомпаніменті піана пані Марії Шумейко. Вступне слово виголосив Степан Шумейко і сказав по українськи, чому українська молодіть береться влаштовувати власними силами українські національні свята. Промову англійською мовою виголосив п. М. Пізнак. Він коротко переішов боротьбу українського народу за незалежність та підкреслив, що тутешня українсько-американська молодіть повинна підтримувати ті змагання вже хоч би з гуманітарних мотивів. Святочну промову виголосив д-р Л. Мишуга. Він на основі особистих переживань зясував аналогію українського державницького зриву двадцять літ тому і тепер у Карпатській Україні. Свято закінчено національним гімном.

ДВІ ТИСЯЧІ УКРАЇНЦІВ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ПОЛЬЩІ

ФІЛАДЕЛФІЯ. — В неділю, 27. листопада, зібралося коло 2,000 місцевих і поза-місцевих українців і українок, щоб дати вияв своєму протестові проти польських варварств та зложити свою жертву на допомогу Карпатській Україні. Віче відбулося в просторій галі Метрополитен Опера Гавз. Проводив ним д-р Володимир Галан, пояснивши на вступі ціль об'єднаного українського протесту. Молитву за Україну відчитав о. Филімон Тарнавський. Про поневолення українських земель говорив англійською й українською мовою Мирослав Січинський. Про те, як повстала Карпатська Україна і якої їй треба допомоги, розповів д-р Лука Мишуга. В імені жіноцтва говорила пані Штогрин. Про потребу дальшої акції щодо допомоги українській справі говорив д-р Л. Цегельський. Потребу боротьби з окупантами підкреслив о. Мишик, а від української молоді говорив О. Яремко. Також говорив чеський консуль. Разом зібрано \$2,200, з чого, по потрученні протестаційних коштів, осталося чистого доходу на допомогу Карпатській Україні \$1,800. Також ухвалено й вислано протестаційні резолюції проти Польщі.

ВЕЛИКИЙ МИСТЕЦЬКИЙ УСПІХ М. ГОЛИНСЬКОГО

НЮ ЙОРК. — Перший концертний виступ оперового співака п. Михайла Голинського, що відбувся минулої суботи вечором на Бродвею у Тавн Гол, виявив надзвичайно великі мистецькі вартості артиста. Голос п. Голинського звучав знаменито. Це голос дійсно великої краси і сили. Публика була співом захоплена. А ті з українців, що прибули на виступ, ондескували артиста з радістю і гордістю. Програма була дуже цікава. Інтерпретація пісень знаменита. Тому не диво, що голоси американської преси були прихильні й заповіли, що п. Голинський може бути використаний для оперової кар'єри в Америці.

„ПЛОНЕ ПОЛЬСКИ ДОБИТЕК“.

У „Ділі“ читаємо: Під таким заголовком помістив „Век Нови“ новинку про пожежі будинків поляків у Дрогобичі, а за „Веком“ повторили цю новинку інші польські часописи: Патріотично настроєний кореспондент недвозначно казав: винювинні, зазначаючи, що всі пошкодовані є „народовості польської“. — Три дні по цій новинці вибухли однієї ночі в Гаях Нижніх чотири пожежі, але будинків українських селян у різних місцях. Палів вдалося приловити. Ним є Ян Тетіх із сусіднього села Рівного і він по арештуванні признався до підпалення тих „польського добитку“ та ще інших, непольських. Цікаво, чи напише тепер пан „Сп.“, що „плоне українські добитки“ і що палієм є член „охотничей стражи пожарной з рамена Звіонку Штшелецкего в Рувнем“?

ПОГОРИЛИ СТИРТИ.

На фільварку у Слободі Золотій, пов. Бережани, згоріло 7 стирт збіжжя, що стояли біля двірських будинків. Шкоди сягають 20,000 зл. Спалене збіжжя було обезпечене на 25,000 зл.

УБИВ СВОГО ДВІЙНЯКА.

В лісі під Пйотрковом знайшли тіло якогось чоловіка з карточкою такого змісту: „Знаюся Пастернак, якого шукає поліція в Лодзі. Кінчу самогубством“. Поліція дійсно шукає Пастернака, який працював в одній фірмі в Лодзі як урядовець, присвоїв собі 1,000 зл. і пропав без сліду. Судово-лікарська комісія устійняла, що тут не йде про самогубство, лише про вбивство — влада почала шукати вбивника. Слідство виявило, що правдивий Пастернак живе. Арештований Пастернак знав, що по втечі з Лодзі волочився по цілій Польщі. Вкінці рішив убити свого двійняка, якого припадково стрінув. Тому заманив його до ліса, де вбив його, забираючи 300 зл. і документи тотожності, якіми хотів легітимуватися. До тіла вбитого причіпав карточку, щоб відвернути від себе слідство.

КОРЧИТЬСЯ ПОЛЬСЬКИЙ СТАН ПОСІДАННЯ В ДАЦІГУ.

„ІКЦ“, ч. 289, пише: „Польський стан посідання на просторі Данціга корчиться крок за кроком щораз більше під обухом гітлерівських адміністраційних і господарських заряджень. Число поляків, що останнього року перейшли до гітлерівського табору, обчислюють на коло 1,000 родин. Головним мотивом переходу до німців є розлука внаслідок браку праці й хліба. Рівночасно щораз більше польських склепів і ремісничих варстатів замикає, а існуючі підприємства ледви вегетують“.

СТРІЛЯЛИ ДО СОЛТИСА.

Три невідомі з імен з невисяснених досі причин вибили шиби в вікні солтиса села Потуроти, повіт Бережани, Гріг. Дениса, та стріляли до солтиса, який сидів при столі. Стріл не поцілів солтиса. Напасники втекли.

ЗАЙЦЬ ЗАТУЖИВ ЗА БАТЬКІВЩИНОЮ.

Недавно підчас ловів у малярській лушті Бабольна застрілили зайця, який відбав величезну дорогу без паспортів і віз через три різні держави.

Ловці знайшли на усі зайця знак, а якого було подане, що зайця вилустили в 1931 р. недалеко від Берліна на волю. Бо саме в той час доставили були до Німеччини великий транспорт молоді дичини з Мадярщини, щоб таким чином відсвіжити трохи німецької звіростан. Тому теж звіряти пустили на волю. Багато дичини швидко освоїлося в нових умовах і справді скріпили зрістан німецьких лісів та піль. Лиш один малярський зайць не міг освоїтися в новім оточенні та не міг стримати туги за старою батьківщиною. Він утік із заповідника, перебив Судети, Малі Карпати і вкінці знову опинився в малярських луштах. Там стрінула його гірка доля, „чорна невдячність“ та він упав від кулі малярського ловця.

Якби зайчик знав був про вдячність своєї батьківщини!

ЯК „ІКЦ“ ІНФОРМУЄ!

Під заголовком „Що таке Карпатська Україна?“ берлінська „Берзен Цайтунг“ приносить у числі з 21. жовтня ц. р. обширну кореспонденцію з Будапешту, в якій на основі статистичних, географічних та етнографічних подробиць основно схарактеризовано наше Закарпаття та його населення. Кореспонденція кінчиться заміткою, що „Карпатська Україна“ з її здоровим з природи населенням, з її рвучими дикими потоками й ріками та з карпатськими борами — мешканцям середньої Європи майже зовсім невідома. Але Карпатська Україна наслідком свого географічного положення на схилах Карпат є заціною точкою для політичних побажань та сподівань сусідів“.

Таке закінчення телеграми „Берзен Цайтунг“. Що робить з цього закінчення краківський „І. К. Ц.“? Він, навівши телеграму „Берзен Цайтунг“, це закінчення стилізує ось-як: „Ті всі аргументи промовляють за те, щоб Русь прилучити до Мадярщини і створити спільний малярсько-польський кордон“. Свою видумку „І. К. Ц.“ вбирає навіть у наводові знаки, так, якби її подавала „Берзен Цайтунг“. Це називається вірно інформувати!

ЖАХЛИВИЙ ВИПАДОК НА ЗАЛІЗНИЧОМУ ШЛЯХУ.

У Церковній, повіт Долина, трапився жахливий випадок. Польовою дорогою їхав конем М. Покришка. У хвилині, коли проїздив через залізничний шлях лісної залізнички, кінв від свисту локомотиви сполотився й скинув Покришку на рейки під поїзд. Колеса поїзду розчавили нещасного; він згинув на місці.

16 СТИРТ ЗГОРИЛО.

У Мошанах коло Радимна, в маєтк гр. Замойської згоріло 16 стирт збіжжя. Втрати є 100,000 зл. Львівський „Дженик Польскі“ твердить: „Є підозріння, що стирти підпалили розброджені націоналісти українці, що в своїй злочинній і первертній діяльності, підсичуваній розполітованими греко-католи. парохами, не пе-ребирають у засобах“.

“КАРПАТСЬКА СІЧ” У БОРОТБІ З ПОЛЬСЬКИМИ БАНДАМИ

ВАРШАВА. — Польська Телеграфічна Агенція подає, що до боротьби з „повстанцями“ стануло вже в „Підкарпатській Русі“ не тільки чеське військо, але станули й „бойки“ які зорганізував карпатський уряд зо своїм шефом Волошином. Ті „бойки“ прибрали назву „Карпатської Січі“.

(Очевидно, що тут мова про боротьбу українських бойових частин у Карпатській Україні з тими військовими бандами, які висилає польський уряд, щоб ширити неспокій і перешкождали українському урядові в його чинностях. — Ред.).

БОРОТБЯ ЗА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

ПРАГА. — Польща далі висилає на територію Карпатської України терористичні банди, з якими треба зводити криваві бої. Дня 26. листопада змушено до відступу сильної польської відділ, який подався поза границі Карпатської України, забравши з собою вбитих і ранених. Польські банди найчастіше атакують жандармські станиці й обкидають жандармів ручними гранатами. На границі ховаються польські терористи по кущах і звідтам стріляють до пограничної сторожі, що стереже границі Карпатської України. Таким чином убито 27. листопада одного пограничного жовніра і трьох ранено.

ЗАГАРБАЛА БАГАТО ЧЕСЬКОЇ Й СЛОВАЦЬКОЇ ЗЕМЛІ.

ПРАГА. — Польський уряд запротестував проти цього, що словацьке населення поставилося ворожо до польської армії, що займала ту територію, яку їй признано. При цьому були вбиті польські жовніри. Прага вияснює, що сталося це тому, що польські війська ввійшли на нову територію заско-ро, коли не мали ще до цього права. В дійсності справа представляється так, що словаки, які становлять подавляючу більшість населення тих сіл, що їх тепер Польща загарбала, не хотіли йти під польське ярмо й проти цього поневолення словно й чинно протестували. Тепер виходить, що Польща загарбала 400 квадратних миль давньої Чехословаччини.

ПОЛЬЩА В ОБІМАХ МОСКВИ.

МОСКВА. — Советський уряд прийняв з отвертими раменами пропозицію Польщі жити з нею в дружбі й не вести війни та гарантувати собі взаємно границі. Совети обіцяли не піддержувати комуністичних організацій у Польщі, а Польща зобов'язалася припинити в Польщі протисовєтські виступи.

ВАРШАВА. — Польська преса задоволена зо зближення Польщі до Советів. У союзі з Советами добачують протівягу проти Німеччини, який закидають, що вона тихцем змагає до ослаблення Польщі та симпатизує з українцями, що хочуть відірватись від Польщі і Советів. Тому саме, пишуть польські газети, спільний інтерес Польщі й Советів повинен довести до тривкого замирення обидвох держав.

ЖИДИ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — У польським Шлеску жиди повишували над своїми склепами, як от у Белську, таблички з такими написами: „Говоріть тільки по польськи“.

ЛВІВ. — У львівським польським університеті докрано напад на чотирьох жидівських студентів і тяжко поранено їх ножами. Один з ранених помер у шпиталі.

ХТО ХОЧЕ, МОЖЕ ВІДІЙТИ ДО МАДЯРЩИНИ.

ХУСТ (Карпатська Україна). — Прем'єр Карпатської України, о. А. Волошин, заявив в інтерв'ю, що в Карпатській Україні не буде ніякого утиску національних меншин. Мадяри, що мешкають у Карпатській Україні, матимуть такі самі права, як їх матимуть українці, що осталися під Мадярщиною. А хто з цього незадоволений, то може відійти до Мадярщини.

РОЗПОЧАТО ГОСПОДАРСКУ РОЗБУДОВУ.

ХУСТ. — Уже пороблено найважливіші кроки, щоб забезпечити Карпатській Україні відразу цілковиту відбудову.

ПРОТИ РАДІОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ГОДИН.

ЛВІВ. — Відома справа, що польський уряд вів від довгого часу завзяту дипломатичну акцію, щоб припинити українські промови, які були передавані з заграниці через радіо. Тепер вийшов закон, який каратиме тюремю тих, що слухатимуть таких промов, які, що також відоме, гостро атакують Польщу за її варварства супроти національних меншин, а зокрема супроти українців.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ДАЙМО ВІДПІР БРЕХНІ

Хто читав американську пресу останніми місяцями, той певно доглянув велике зацікавлення цієї преси українською справою. Про цю справу заговорили просто всі газети, навіть ті, що здавалося давніше зарікалися про неї говорити.

Неменше замітним був факт, що все це писання про українську справу в американській пресі йшло без активної участі українців. Писала преса не тому, що до писання її штовхали українці, але тому, що самі події висунули на порядок дня українську справу.

У цій великій писанині про українську справу дається від якогось часу чути виразно як постійна нота ворожнеча до українських зусиль. Передовсім про українську справу почали писати як про німецьку інтригу, дарма, що саме таке писання зраджує московську, польську або яку іншу інтригу. Відгребано наново стару московсько-польську казку про інспірування українського руху німецькими грішми й пускано її наново в рух ріжними інсинуаціями. На жаль, підігрівати цю стару блягу помагали свідомо або несвідомо деякі з наших людей, одні в імені „руської“ нації, а деякі навіть в імені українства.

Як уже раз усталено таку тенденцію в американських газетах, за нею появилася незадовго друга, з нею зв'язана: перемогу українських визвольних змагань представляли як загрозу визвольним зусиллям інших народів, головню жидів. Наприклад, Вільям Філіп Сімс, відомий заграничний редактор газет Скрипс-Говарда, представляв удержання проголошення Карпатської України як загрозу для 8 мільйонів жидів, розкинутих по Польщі, Румунії, Мадящині, Литві, Латвії та Росії.

Щоби не допустити до цього, Сімс радить віддати Карпатську Україну Мадящині. Замітно, що саме таку саму раду давали в своїх передовицях і інші американські газети в минулому тижні. Цих голосів було так багато й давалися вони чути в один час, просто одного дня, так, що можна мати деякі основи припускати, що це не простий випадок, а якась зорганізована акція. До цього цю саму тенденцію пропаганду підсилювало з боку ще ріжними відповідними історичними прийомами, як, наприклад, нібито історичними статтями про масові жидівські погроми козацького генерала, „поляка“ Хмельницького.

Ці факти ставлять перед українську імміграцію в Америці як чергове завдання постаратися, щоби ці помії брудної й брехливої ворожої пропаганди не загидили чистого українського руху та щоби вони не затруїли американської публічної opinio, котра може дуже легко мати велику вагу при ріжних вирішеннях, важних для долі українського народу.

Олександр Купрін.

БОЗ

(2)

— Та чому ж він так уперто твердить, що там нема корчів? — Ах, Боже, чому? Що за діточе питання! Таж тому, що він тую околицю вже від дві-цять літ знає краще, ніж свою спальною. Він найстрашніший педант, який колинебудь був у світі тай до того ще німець. І кінець кінців виявляється, що я говорю неправду і гупо заперечую. А також...

За весь час, як він говорив це, брав із полиці книжки спалені сірники й ломив їх на дрібні кусники. Колиж скінчив говорити, дуже сердитий шпунув ними на долівку. Обов сиділи довго в глибокій задумі, не говорили ні словом. Аж нараз Вірочка рішучо зірвалася з крісла.

— Слухай, Миколо, мусимо зараз же їхати!

Микола видивився.

— Ах, Вірочко, не говори дурниць! Чи ти дійсно гадаєш, що я поїду туди, щоби оправдуватися? Це значилоб самому собі підписати присуд. Не роби, будь ласка, дурниць.

— Ні, дурниць ні, — відповіла Віра і стукнула ногою. — Ніхто не силує тебе їхати туди й оправдуватися... Та коли там нема таких ідіотичних корчів, то попросту треба їх там засадити.

— Засадити?... Корчі?... —

Микола видивився.

— Так, засадити. Коли ти вже сказав неправду, то треба її направили. Збирайся, дай мені капелюх... Жакет... Він не цият літ знає краще, ніж свою спальною. Він найстрашніший педант, який колинебудь був у світі тай до того ще німець. І кінець кінців виявляється, що я говорю неправду і гупо заперечую. А також...

Алмазів хотів протестувати, однак жінка не слухала його. Вона поспішно відсувала шубу, забираючи відтам корочки та касетки, відчиняла їх і кидала на землю.

— Ковтки... Та вони нічого не варт. За них не дасть ніхто нічого... Та цей перстень із брильянтом коштував гарні гроші. Конче треба його заставити. Шкода, як би він пропав у заставничім домі. Бранзолетка... за неї також дадуть небагато. Стара й зігнена... А де твоя срібна папіросниця, Миколо?

За п'ять хвилин збрала всі вартісні речі до торбинки. Віра вже була зодягнулася, вона ще раз оглянулася, щоби переконатися, що нічого не забула.

— Ідьмо, — сказала рішучо.

— Та куди поїдемо? — старався протестувати Алмазів.

— Небаром стемніється, а до того місяця є з десять верств.

— Дурниця... Ідьмо!

Насамперед поїхали до заставничого дому. Пізнати було, що службовець заставничого заведення привик був до

СОВЕТСЬКА ДЕРЖАВА В 21. РОЦІ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ДИКТАТУРИ

7. листопаду комуністична партія СССР святкувала 21 роковини свого панування. В цей день сказано багато промов і звідомлень „народних комісарів“ про нечувані досягнення і здобутки комуністичного режиму. Не будемо входити в подробиці большевицьких звідомлень: коли говориться, що в СССР настільки процентів більше добувають нафти, залізної руди, вугля, бавовни і т. д. супроти чисел колишньої царської Росії, то ці дані ми можемо зміряти й оцінити лише в цифрах абсолютних. Перед нашими очима пролетаряє числа з кількома нулями та й годі. Треба ті числа приложити до числа людності, до того, як ті великі „досягнення“ задовольняють потреби й інтереси живих людей.

Російська революція виходила з тих ідей, які дала колишня велика французька революція р. 1789: **свобода, рівність, братерство**. Звичайно забувають, що французька революція дала також гасло „ласність“ (проп'єтє), як клич, що захоплював тоді маси французів. Із цих кличів французької революції большевикам найбільше припала до серця **рівність**. Свободу большевицькі провідники відразу усунили, бо замість свободи завели режим терористичної диктатури. Братерством вони назвали несамолюбство надію на світову революцію, в якій російський большевик до світового панування малиб помагати робітникам усіх країн. Ідея рівності була в большевицькій теорії найулюбленіша. В добі „воєнного комунізму“ (рр. 1919—20) большевицькі уряди слідували строго за тим, щоб советський громадянин не мав більше двох сорочок. Наскільки була рівність популярна, видно з того, що рада народніх комісарів — большевицький уряд під головуванням Леніна — проголосила в 1917 році, що комісари (міністри) не будуть мати більшої платні, як пересічний робітник.

Практика життя показала, що московські большевики відмовилися також і від рів-

ности. Уже Ленін 1922 року писав, що для людей, щиро відданих комуністичній владі, треба давати перевагу („предпочтение“). В чім має виявлятися та перевага? Звісно, не в самих похвальних словах, а в першу чергу і головню в **матеріальних вигодах**, в продуктах споживання (в їжі, одязі, приміщенні і т. п.). Перевага без споживання — ніщо („Предпочтение без потребления ничто“), писав Ленін. Цим була дана санкція „большевицького папи“ на всю нерівність, яка широко хвилює розлилася по безмежній Советській Союзі. „Советські буржуї“, „червона шляхта“ — це назви тої класи, що запанувала над трудящими масами советської держави замість старої буржуазії і шляхти царської доби.

Від 1929 року Сталін почав свою „генеральну лінію“, що мала скасувати класи в СССР і збудувати державу без класів, отже на основі повної рівності. В большевицькій пресі пишеться про успіхи будівництва, про веселе і щасливе життя робітників і селян під добродійною диктатурою „батька народів“, Йосифа Сталіна.

Як же виглядає той „добробут“ на ділі? Советська статистика показує, що робітник Москви має на день коло 1 кілограма хлібних продуктів. Риби і мяса московський робітник споживає на місяць 2½ до 3 кілограми. Це така норма, яка стоїть далеко позаду від усіх європейських країн, не кажучи вже про Америку. Масла і товців московський робітник має на місяць лише пів кілограма. В культурних країнах робітник споживає місячно товців до 3 кілограмів.

При цих числах не треба забувати, що вони дають пересічний образ споживання: в дійсності рівності між робітниками СССР нема. Є робітники, що заробляють дуже добре (напр., стахановці), але більшість робітників живе в дуже тяжких умовах, ледве живить.

Дослідження матеріального стану найліпше забезпечених

робітників великих підприємств Москви, Харкова та інших більших міст СССР показує, що робітники і робітничі незабезпечені одяжею ані обувою (0,9 на особу одязі, 1,5 пари обуви). Коли порівняти положення робітництва в невеликій країні Швеції з життям пролетаріату в великому СССР, то порівняння випаде зовсім негідно для большевицького режиму. Шведський робітник споживає мяса і молока втричі більше, ніж робі-

тник советський, цукру вдвітьє і яєць у п'ятнадцятьє більше, як пролетарі під владою Сталіна. Не диво, що в таких обставинах людність СССР не множитья, не росте, так, що советський уряд боїться опублікувати числа про рух населення. Замість обіцяних успіхів за 21 рік своєї влади большевики не забезпечили навіть голого життя народніх мас. Справді ця доба — пропаші час в історії.

С. М.

ВІЙНИ ГАЛИЦЬКОГО КОРОЛЯ ДАНИЛА ПРОТИ УГОРЩИНИ ТА ЧЕХІЇ

(Докінчення)

(2)

Коли Данило позбувся мадярів, прийшлося ще йому боротися проти половців, які були напали на Київщину. Тоді то знову галицькі бояри збунтувалися та приклали князя чернігівського Михайла. Цей зайняв Галич і віддав його своєму синові Ростиславові (1235). Мешканцями Галича вже наприкінці боярської кривої і вони постановили не вірити боярам, а стояти при Данилі. Данило сміло підійшов до Жувів Галича. Мешканці юрбою стояли на мурах. Данило промовив до них: Мужі галицькі, чи довго ще будете терпіти володіння чужоплемінних князів? Всі воїни в один голос закричали: „Ось він наш володар, Богом даний!“ Єпископ Артемій і двірський (виборна міська державна служба) зпочатку здержували нарід, та коли побачили, що все дарма, зо слюзами вийшли до князя Данила, поклонилися і сказали: „Прийди, князю, візьми город!“ Данило ввійшов у город і застромив свій прапор на німецьких вратах на знак перемоги.

Данилова влада простягалася тепер на Галичину, на сам Київ, який він зайняв після смерті Володимира Рюриковича (1236). Та це було вже перед страшною катастрофою. — нападами татар на українські землі. А саме з кінцем 1240 року нахлинула страшна

сила татарського хана Батія, що зруйнувала українські землі. Данило був саме тоді на Угорщині, щоб оженити свого сина з дочкою угорського короля. Татари знищили Галич. Під несприятливістю Данила правив Галичем тисяцький Дмитро. Від крайнього знищення Галичину врятував тисяцький. Він настрашив хана: „Ти не повинен довго лишитися в цій землі. Як останешся довго, люди зберуться, узброються і вас звідси вже не випустять“. Хан послухав і татари відійшли в Угорщину та Польщу, Шлезьк і Моравію. По трьох літах вернулись у свої степи.

Коли Данило приїхав із Угорщини, не знав, де його родина. Відіхав у Польщу. Там побачився з княгинею і братом Васильком, які скривалися від татар. Мазовецький князь Болеслав дав утікачам Вишгород. Тут перебув Данило, доки не довідався, що татар уже нема в його волості. Як вертався до Галичини, по дорозі не міг приблизитися до Береста з причини смроду від гниючих трупів, у Володимирі не застав ніодної живої душі, в церкві було повно трупів.

А бояри далі бунтувалися проти Данила. Ростислав, син чернігівського князя, злучився з мадярами та поляками проти Данила. Підступили під місто Ярослав. Мадярами проводив воевода Фільний, якого українці прозвали „прегордий Філя“. Чванливий Ростислав говорив: „Коби я знав, де тепер Данило та Василько, я з десятком воїнами поїхав би проти них!“ Тимчасом він уладив турнір і бився з якимсь Воршем. Під Ростиславом опотикнувся кін, Ростислав упав і зранив собі плече. Тимчасом Данило й Василько йшли проти Ростислава. Над Даниловими військами зібралася була хмара орлів і гайвороння і з криком кружляла над ними. „Це означає щасття!“ — говорили Данилові воїни. До битви прийшло 17. серпня. Угорський воевода Фільний був у задньому полку. Держав у руках прапор і кричав: „Русь погано бється. Видержим їх перший напір: вони не видержать рубанини довгий час“. Однак Данило вдарив своїм полком і розбив мадярів. Прапор Фільний забрали і роздерли на дві половини. Молодий Данилів син, Лев, зловив до його зброї свою спису. Із другого боку поляки вказуючи на українців, кричали: „Прогонимо великі бородини!“ „Брешете!“, крикнув до них Василько — „Бог нам допоможе!“ Поляки по своєму звичаю закричали „кериліш!“ (Кіріє елейзон!) і кинулися на Василька, та українці відбили їх і примусили їх утікати. Як Ростислав побачив, що і мадяри і поляки втікають, утік і собі. Перемога була повною бою Данила. Воеводу Фільня схопив дворянин Андрій, привів до Данила і його вбили. Тоді

покарали смертю і Володимира, винуватця того всього бунту. Відтоді Ростислав уже більше не старався здобувати галицького престолу. Його тесть, угорський король Бела, дав йому уділ Мачву над рікою Савою і після того його імені вже не стрічаємо в історії України.

В 1250 році Данило помірився з угорським королем за посередництвом митрополита Кирила. Король віддав свою дочку за Данилового сина Льва. Весілля відбулося в Галичині, а Данило на знак миру привіз із собою мадярських полонених, які були попали в полон у ярославській битві.

Посвоєння і союз із угорським королем втягнули Данила у справи західної Європи. Після смерті австрійського — стирійського князя Фридриха, угорський король хотів не допустити, щоб німецький володар зайняв Австрію і Сирію, які тепер опинилися без влади. Король попросив на поміч Данила. Покійний австрійсько-стирийський князь Фридрих оставив дві дочки: одна була за Отокаром, сном чеського короля, Вацлава, друга, Гертруда, була вдовою по баденському маркграфі. Отокар за згодою партії, що держала його сторону в Австрії, хотів заволодіти всією спадщиною. Гертруда звернулася по поміч до короля Бела. Тут на дворі зазнався Гертрудою Данилів син Роман і оженився з нею. Так то зродилося в Данила думка закріпити сина при владі Австрії та Сирії. Успіх був би мав великий значіння. В союзі з Белею і зятєм Бела Болеславом Стидливим, польським князем, Данило пішов походом проти Отокара на Чехію, в Опаваську землю (Тропав). Болеслав вивсел на стежку свій відділ. Проти Болеслава вийшов чеський воевода Андрій із Опави. Чехи перемогли поляків, одних побижали, інших узали в полон. На поляків напав великий страх. Приїхав Данило і сказав: „Чогож лякається? Хіба ви не знаєте, що не бувало війни без убитих? Чи ви не знаєте, що оце ви зустріли були військо, а не жінок? Скріпіть ваші серця та підніміть зброю на ворога!“ Думав, що підбадьорить поляків і пішов приступом на Опаву. Та дарма силував їхати поляків: вони таки не хотіли йти, хотіли стояти здалека. Тоді розлучений Данило крикнув: „Коли хочете, то йдіть собі геть, а я останусь сам із малою дружиною і ждатиму на моє військо. Болеслав із військом відійшов і станув нижче міста Опави.

Тогож вечора прийшов Данилів син Лев із військом і багатою добою. Як настав ранок, перейшли ріку, обійшли город, спалили передмістя, храми, загороди. Болеслав не йшов за ріку, а стояв із військом. Як чехи побачили сильний напір українців, кинулися до втечі. Кількох їх убили у втечі. Вони так дуже втікали, що навіть не замкнули воріт. Всеж міста Опави Данило не зайняв. На другий день пішов на місто Насилля (Нойсельт), бо там були українські і польські полонені. Як міщани побачили таку силу війська, не видержали і піддалися. Данило визволив полонених, а на городі заткнув свій прапор. Звідси відійшов Данило та розтаборився у чеській селі. Колиж Данило довідався, що чеський воевода пішов до Глубичинів, і собі пішов туди. Город (замок) військо хотіло взяти приступом, та не могло. Хотіло підпалити його, бо був збудований з яливиці, однак ніде не знайшло ні пив дворянин Андрій, привів до Данила і його вбили. Тоді

(Кінець).

гож вчора радилася: „Куди маємо йти: чи до Особологи, чи на Гербарта, чи вертатися додому?“ А Гербарт прислав Данилові меч на знак, що піддається. На другий день Данило вернувся додому. Перейшов ріку Одру і Володиславу-ву землю (Ополе).

Тоді саме в Кракові були папські посли, що принесли Данилові від папи корону та достойство короля і хотіли бачитися з князем Данилом. Він переказав їм: „Не випадає мені бачитися з вами в чужій землі, а пізніше.“ Вже і давніше прислав був папа посли до Данила, щоб прийняв королівський вінець. Та Данило сказав, що не може прийняти від папи достойства короля, коли татари грабують його рідний край, а Захід не помагає йому проти поганців. Папа обіцяв, що помагає Україні, бо в тих часах папа мав велике значіння між католицькими володарями і міг зібрати війська проти татар. Данило вислав посли до папи Інокентія IV. Папа прийняв українських послів і обіцяв дати поміч під умовою, що українці признають його головою всієї християнської церкви. В Галичині не було тоді ворожнечі до латинян і Данило згодився, щоб православна церква признала старшинство папи та ввійшла в унію, себто злуку з Римом. Тоді приїхали до Данила папські посли та привезли йому привіт і дарунки від папи. На знак того, що Данило є рівний з усіма іншими володарями, папа прислав йому золоту королівську корону. У місті Дорогичині над Бугом папський посол коронував Данила на короля 1253 року. Відтоді Данилова держава називалася королівством Галичини та Володимирії.

Татари довідалися, що Данило приготується до війни проти них і постановили знищити зовсім галицько-володимирську державу. Серед війни проти татар Данило знемігся, папа не дав помічі, українські землі татари перемінили в руїну. Данило помер 1264 року на 63-му році життя. Похоронили його в соборній церкві в місті Холмі, який він збудував.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ ЗАБУВАЙМО ЗА РІДНИЙ КРАЙ.

Богдан Лепкий, український поет і письменник, написав такий вірш, що його повинні ми вивчити напам'ять, а також вивчувати нашу роджену тут молодь. Я передаю той віршик у цілості:

Хоч ти живеш далеко на чужині,
Де інші люди, інші обичаї,
Про рідні ниви, ріки, гори сині
Не забувай! Не забувай!

Хоч ти багатий і свободний сині,
За океаном віднайшов свій рай,
Про тих, що ходять у піканір саван
Не забувай! Не забувай!

Живеш в Бразилії, чи Аргентині,
Потієш в Мексико, чи Парагвай,
Про те, що діється тепер в Україні,
Не забувай! Не забувай!

Яким богам і у чий святині
Не молишся своїх святих благай,
Щоб відчинили шлях твоїй дитині
В свій рідний край, в свій рідний край.

Хоч наша слава й воля в домонині,
Хоч сини поре нам чужий наївай,
То щастя наше лиш в Україні,
Не забувай! Не забувай!

Цей віршик можна вважати нашим заповітом, написаним для нас, українських емігрантів, розсіяних всюди по світі. Це справді поетичний твір, який варто знати кожній українській дитині. А також добре було б, якби хтось із наших композиторів зложив композицію до нього, щоб дитвора могла його співати.

Бо в нинішніх тяжких часах нам потрібно моральної енергії до боротьби з нашими наїзниками. Ми мусимо скріпляти себе морально поетично-мистецькими творами. Настрій дає заохоту до чину, до діла. А цей настрій може викликати мистецький твір.

Лосиф Крупка,
Гемтремк, Міш.

УКРАЇНСЬКІ ІМЕНА.

В своїй попередній статті я дав свої пояснення на деякі важніші помилки в статті о. С. Мусійчука. Але тому, що, відповідаючи на мої заваги, о. Мусійчук написав, що мої пояснення „не зовсім відповідають правді“, я отримав осміяльсь спробувати усунути ті його сумніви.

О. Мусійчук пише, що походження слів від їх старого (первісного) значіння було йому „мало важне“ та натякнув, що щоб це дослідити, то треба було б їхати аж до Вавилону. На мою думку, це не потрібне. Бо вистарчає перейти до бібліотеки. Зрештою для мене не є цікаве, як мови помішалися (я це лише до вирішення для психіатрів), але мені цікавіше є знати, як ту „вешню“ розмотати. Також я сумніваюся, чи в Вавилоні можна багато навчитися. Я волів би переїхатися до Єгипту, до старого грецького міста Оксирихус, над озером Бана-са, де вчені на однім лише смітнику знайшли більше старинних книжок, як у цілій Вавилонії! Розуміється, що в Оксирихусі таких смітників було більше. Але що я не маю грошей на подорожі і часу, то відволіваюся, як можу заглянути до своєї енциклопедії, або прочитати деңцо з книжки Дайсмана п. з. „Де Лайт фром де Еншент Іст“, або з Мічела „Де Лайт фром де Оріент“. Я вірю, що все потрібне знання знаходиться в книжках.

Вертаючись до річи, я не годең зрозуміти, як можна пояснювати слова, не знаючи їх походження, а це гірше, як хтось собі їх „маловажить“. Візьмим пару прикладів. Як можна пояснити назву „Єрусалим“, не знаючи її походження і первісного значіння того слова? Але хто це знає, то дуже легко: грецьке слово „гіерос“ (святий) і семітське „шалом“ (мир, спокій) і маємо місто „святого спокою“. Далше, „Філадельфія“ так само: „філос“ (приятель), або „філая“ (любов), і „а-дельфос“ (брат) і маємо місто „Братньої Любви“. В подібних випадках без первісного значіння ніяк не обійдеться. До Вавилону зовсім не треба йти.

О. Мусійчук написав, що „з англійського виводу виходить“, що мої „виводи не цілком відповідають правді“. Тут треба ту справу ще раз коротко пояснити.

О. Мусійчук був написав, що Іван означає „провісник, предтеча“. Я пояснив, що таке толкування мильне, бо Іван походить із єврейського слова „Єгоханан“, яке дослівно значить „Бог був ласкавий“. Тепер о. Мусійчук написав, що не так, бо з „англійського виводу“ має бути „Гад із прешос“. Значить, що Іван вже не значить „провісник, предтеча“, а прямо „прешос“. Отож нова помилка, бо ласкавий по англійськи значить „грейшос“, а не „прешос“, як це написав о. Мусійчук. Чийж „виводи не цілком відповідають правді“?

Ідім далше. О. Мусійчук був написав, що євангеліє походить від слова „Іван, або Еван“. Я це спротивував, подаючи грецьке слово „еф-ангеліон“ і пояснив, що воно означає „добра новина“, „благовістия“, а тепер ще додаю: „добре післаництво“. О. Мусійчук тепер пише, що „з англійського виводу“ не так, бо євангеліє значить „Гад'с нюз“. Видно, що о. Мусійчук і тут „маловажить“ собі походження, а за тим і значіння того слова. Ще раз повторюю, що євангеліє походить із двох грецьких слів: „еу“ (добре) і „ангеліон“ (післаництво, новина), бо ласкавий, добре післаництво. На англійське те слово перекладають як „гуд тайдінгс“, що є дослівним перекладом, а „Гад'с нюз“ не є, бо слова Бог (теос) в тім виразі

нема. „Гад'с нюз“ не лиш злий переклад, але також звучить зле, бо виглядає, що Бог видавав якусь газету, себто „нюз“. Євангеліє можна теологічно пояснити, що це є „Гад'с нюз“, але з дослівним перекладом справа маєтись інакше.

В англійським виводі о. Мусійчука Марія означає „Вон, гу воршіпс“. Слово Марія не значить „Вон, гу воршіпс“ з тих причин, які я подав попередньо. Те імя пояснюють так, як о. Мусійчук, деякі церковники і релігійники, які мають на увазі Марію, матір Ісуса, бо вона була побожна жінка і тому вони хочуть із неї зробити ідеал жінки та поширити культ, щоб її почитати. Але Марій було більше. Багато з них жили сотки літ перед Матірю Ісуса і не можна про них усіх сказати, що вони всі були „побожні“ (або „вон, гу воршіпс“). Слово Марія можна собі „догматично“ всяко пояснювати, але перекладити можна лиш на підставі єврейського коріня „Мрм“. А що тих корінів є багато, то дослівно і напевно ніхто не може цього зробити. Словник Вебстера перекладу того слова з повнішої причини не подає. Отож маєте „англійський вивід“. Кому остаточно на цім залежить, то хай собі загляне до „Нью Інтернешнал Стендарт Реліджіос Енсайклопедія“, то переконається, що мої „виводи“ були зовсім слушні. Згадана енциклопедія є найбільш авторитетним твором англійською мовою. Автім, хто знає хоч трохи греки (я вже не згадую єврейщини), той до англійських словників не заглядає, а до грецьких. Я вчився обох мов досить докладно, або хоч настільки, що знаю, про що говорю. Навіть маю дипломатичний стейт, між іншим, на вчителя грецької мови. Тому мене переконати якимсь словарцем, або „виводами“ дуже трудно, бо до того все треба подати доказ і причини.

Щодо українських імен, то я проти них нічого не маю, якщо вони дійсно українські, як: Богдан, Мирослав, Віра, Надія, тощо. Але коли мова про імена такі, як: Василь, Іван, Михайло, Катерина і т. д., то я це раз повторюю, що це жидівсько-грецький „інтернаціонал“. Коли я писав, що справа імен це справа „смаку“, то це не значить, що я захищував уживати невідповідних або поперекручених імен. Я цим хотів звернути увагу на трудність, бо кожний знає, як трудно є на правити або змінити людський смак у подібних справах. Наприклад, на підставі мого „смаку“, я не бачу різниці, як хто напише Степан замість Стефан, Микола замість Нікола, або Микита замість Никита (як повинно он бути). Чи багато людей знає, що вони значать? Або чи можна когось так легко переконати, що дане імя є українське, коли його напишемо на свій лад? Напишіть, наприклад, по англійськи Теодор без букви „ей“, то американець з того ніяк не додумається, що тим самим це вже є „українське“ імя, а певно подумає, що даний чоловік не вміє писати. А спробуйте написати по англійськи Хведір або Хвеська, то ще гірше вийде.

Також я не бачу, як подібним лисанням імен можна кому доказати — як висловився о. Мусійчук, що ми „велика“ нація. Це булаб чиста мегаломанія.

На закінчення додам, що я це не написав для „критики“ о. Мусійчука, а більше для ширшого загалу читачів, яким я хотів звернути увагу на те, що в наукових справах треба бути дуже осторожним. На загаль ширі лисання і вірші о. Мусійчука мені далі дуже подобаються.

Д. Т. Лазар,
Дітройт, Міш.

ЗНАЙМО СВОЮ ЦІНУ.

У „Нью Йорк Таймсі“ з 9 листопада ц. р. була стаття на редакційній стороні, одного читача. Заголовок статті був: „Ісландія на світовій виставі“. В тій статті було між іншим написано, що Ісландія перший раз бере участь в світовій виставі як незалежна нація. А також було там зазначено, що можливо цей край пропорційно до свого населення, яке виносить усього 120,000 душ, хто зна чи не видає на ту виставу більше, ніж котрийнебудь інший край на світі.

Так, сто двайцять тисяч людиности, а мають свою державу! А того самого дня один із наших свідомих громадян сперечався зо мною, що Карпатська Україна не могла б удержатись незалежною державою. Певно, що Карпатська Україна має під боком ворогів, а Ісландія доокруги обліта морем. Та всетаки Карпатська Україна моглаб також здибати собі серед інших народів і приятелів.

Щодо економічного положення Карпатської України, то вона має великі земні багатства. Вона має мінеральні поклади, які можна дуже добре використати для краю. Крім того на еміграції є понад два мільйони українців, які готові кожної хвилі піддержати Карпатську Україну не лиш мовою, але і матеріально.

Як хто напише Степан замість Стефан, Микола замість Нікола, або Микита замість Никита (як повинно он бути). Чи багато людей знає, що вони значать? Або чи можна когось так легко переконати, що дане імя є українське, коли його напишемо на свій лад? Напишіть, наприклад, по англійськи Теодор без букви „ей“, то американець з того ніяк не додумається, що тим самим це вже є „українське“ імя, а певно подумає, що даний чоловік не вміє писати. А спробуйте написати по англійськи Хведір або Хвеська, то ще гірше вийде.

Також я не бачу, як подібним лисанням імен можна кому доказати — як висловився о. Мусійчук, що ми „велика“ нація. Це булаб чиста мегаломанія.

На закінчення додам, що я це не написав для „критики“ о. Мусійчука, а більше для ширшого загалу читачів, яким я хотів звернути увагу на те, що в наукових справах треба бути дуже осторожним. На загаль ширі лисання і вірші о. Мусійчука мені далі дуже подобаються.

Д. Т. Лазар,
Дітройт, Міш.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1939 РІК

У ГАРНИХ КОЛЬОРАХ

- Календаріом друковане українською мовою.
- Свята означені чітким червоним друком.

РЕЛІГІЙНІ:

ІСУС ХРИСТОС В ОЛИВНІМ ГОРОДІ
СВЯТА РОДИНА
ПРЕСВ. СЕРЦЕ ПРЕЧ. ДІВИ МАРІІ
ПРЕСВ. СЕРЦЕ ХРИСТОВЕ
АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ СТЕРЕЖЕ
ДІТЕЙ ВІД ПОІЗДУ
АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ НАД
ДИТИНОЮ В КОЛИСЦІ
АНГЕЛ ХОРОНИТЕЛЬ І
ДІВЧАТКА НАД РІКОЮ
СЛАВА ВО ВИШНИХ БОГУ
РІЗДВО ХРИСТОВЕ З АНГЕЛАМИ
ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ
З МАЛИМ ІСУСОМ ХРИСТОМ
ІСУС ХРИСТОС МІЖ ВІВЦЯМИ
ХРИСТОС ПРОЩАЄТЬСЯ З МАТЕРІЮ

РІДНОРОДНІ:

ЗИМОВИЙ ВЕЧІР КОЛО МЛИНА
КРАЄВИД: ХАТА І ГОРОД
РОМЕО Я ДЖУЛІЕТА
ДІВЧИНА З ПЕСИКАМИ В ГОРОДІ
ВЕСНА НА ФАРМІ
ДІВЧИНА З УКРАЇНСЬКИМ
ПРАПОРОМ

125 ЦЕНТІВ ОДИН, 5 ЗА \$1.00 З ПЕРЕСИЛКОЮ.

Замовлення шліть на адресу:

„SVOBODA“

81-83 Grand Street,

(P. O. Box 346)

Jersey City, N. J.

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЕДНАННЯ

(за жовтень 1938).

ПРИХІД:

3 переносу \$36.74
Прихід у жовтні 783.01

Разом

\$819.75

РОЗХІД:

а) Висилка до краю:
1) Визвольна боротьба \$335.00
2) Політичні в'язні 35.00
3) Рідна Школа 45.00
4) Інваліди 50.00
5) „Вістник“ 40.00
6) Школа в Радехові 27.00
7) Українському журналістові .. 25.00
8) Читальня в Березовиці Великій 9.00
9) У. Н. Дім у Стріліських Нових 9.00
10) Телеграми і пропаганда в справі Карпатської України .. 144.71
11) Висилка грошей до краю 7.35 \$727.06
б) На Культурний Город у Клівленді 26.70
в) Кошти удержання канцелярії 25.00

Разом \$778.76

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід \$819.75
Розхід 778.76

З кінцем жовтня лишається в касі Обеднання \$40.99
(Всі жертви для Карпатської України слати на адресу:

ОВЕДНАНЬЕ

Р. О. Box 122, Church Street Annex, New York City
Вони будуть вислані на адресу уряду Карпатської України).

Обеднання Укр. Організацій в Америці.

ПРИСТУПНІ ЦІНИ

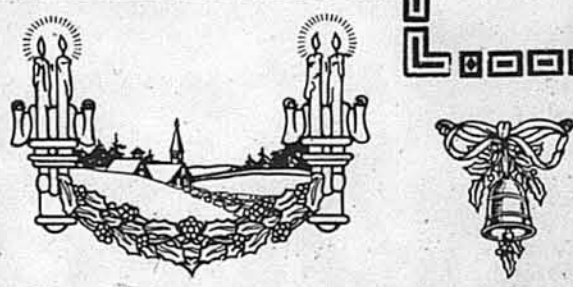
В таких часах, як тепер, мало хто може не зважати на справу коштів. Це є одинока причина, чому ми кладемо такий натиск на наші приступні ціни.

Якість нашої услуги поборює всяку конкуренцію; наші ціни є такі низькі, що безумовно кожда родина є здивована і вдячна.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Jersey 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

РІЗДВО ПРИХОДИТЬ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕПЕР РІЗДВЯНІ КАРТКИ, ПОКИ ЩЕ Є ДОБРИЙ ВИБІР.

Цього року маємо чудові картки. Люди, що вже їх у нас купили, кажуть, що вони такі гарні, що не хочеться їх висилати, а хочеться їх собі задержати.

Книжкові картки з віршом на Різдво 5 ц.

Картки українського стилю ..... 5 ц.

Нові українські картки з колірними зображеннями і малюнками з українського життя, без видрукуюваних різдвяних поздоровлень, надаються на різдвяні картки особливо до американців.

Ціна за одну ..... 10 ц.

Замовляйте тепер! Ми платимо пересилку. На С. О. Д. не висилається.

„SVOBODA“

81-83 GRAND STREET, (BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ЧИ ВИ ЧИТАЛИ НАПЕРЕДОДНІ ІСТОРІЧНА ПОВІСТЬ В ДВОХ ТОМАХ

Написав

Остап П. Білозерський.

ЦІНА \$1.00.

в Книгарні „Свободи“

„SVOBODA“

81-83 Grand Street,

або Р. О. Box 346,

Jersey City, N. J.

